

Sekcja Socjologii
Jakościowej
i Symbolicznego
Interakcjonizmu

Łódź – Słupsk – Rzeszów- Warszawa, dn. 17 kwietnia 2026 r.

Werdykt Jury Nagrody im. Anselma Straussa 2026 (VIII Edycja)

Jury Nagrody im. Anselma Straussa ustanowionej przez Sekcję Socjologii Jakościowej i Symbolicznego Interakcjonizmu Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, podczas obrad w trybie on-line dnia 17 kwietnia 2026 r. oceniło publikacje nadesłane na VIII Edycję Konkursu i jednogłośnie zdecydowało o nieprzyznawaniu Nagrody w bieżącym roku. Jednocześnie przyznało dwa **wyróżnienia**:

Pani Mai Sawickiej

za artykuł

“Mask Wearing as an Emotional Practice:

Collective Emotional Work in the

COVID-Conscious Digital Counterpublic”

opublikowany w czasopiśmie Symbolic Interaction (2025)

oraz

Pani Aleksandrze Zalewskiej- Królak

za książkę

“Metodologia Badań Otwarta na Dzieci”

Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2025

UZASADNIENIE WYRÓŻNIENIA PRACY PANI MAI SAWICKIEJ

Tekst stanowi istotny wkład w rozwój perspektywy interakcjonistycznej poprzez konsekwentne ujęcie emocji jako praktyk społecznych oraz działań sytuacyjnych („doing emotions”). Autorka zakłada i pokazuje, że emocje powstają, są podtrzymywane i przekształcane w toku interakcji - jako efekt kolektywnej pracy emocjonalnej. Szczególnie cenne jest uchwycenie procesów wspólnotowego wytwarzania i regulowania emocji - takich jak troska, wstyd czy gniew - poprzez reinterpretację wydarzeń oraz podtrzymywanie alternatywnej definicji sytuacji pandemii jako „wciąż realnej”, w opozycji do dominującej narracji jej zakończenia.

Na szczególne podkreślenie zasługuje włączenie wymiaru cielesności, ukazanej jako integralnej dla społecznego kształtowania emocji. Praktyka noszenia masek zostaje zinterpretowana jako ucieleśnione działanie, powiązane z doświadczeniem ekspozycji, stygmatyzacji oraz emocjonalnych przekształceń, zwłaszcza przejścia od wstydu do dumy, dokonywanego w ramach kolektywnej pracy emocjonalnej. Tym samym autorka pokazuje, że emocje nie tylko są „robione” w interakcji, lecz także osadzają się w ciele jako widzialnym nośniku znaczeń, podlegającym interpretacji i ocenie w ramach porządku interakcyjnego

Tekst pokazuje plastyczność interakcjonizmu i możliwość jego odniesień do nowych obszarów analizy, obejmujących emocje, ciało oraz środowisko cyfrowe. Choć artykuł nie odwołuje się bezpośrednio do dorobku Anselma L. Straussa, pozostaje wyraźnie zakorzeniony w jego procesualnym ujęciu działania oraz w szerzej rozumianym języku i wrażliwości interakcjonistycznej. Analiza jest przy tym silnie osadzona w klasycznych kategoriach interakcjonizmu, takich jak definicja sytuacji, negocjowanie znaczeń czy konstruowanie rzeczywistości w interakcji. Widoczne jest także procesualne ujęcie porządku interakcyjnego rozwijanego przez Ervinga Goffmana oraz odniesienia do goffmanowskich problemów stygmatyzacji, wstydu i zagrożenia utratą twarzy, jak również do wyznaczania granic wspólnoty (“insiders/outsideers”), które współorganizują analizowane procesy.

Tekst opiera się na twórczym wykorzystaniu dorobku socjologii emocji, zwłaszcza koncepcji pracy emocjonalnej Arlie Hochschild oraz ujęcia emocji jako praktyk Monique Scheer, z okazjonalnymi odwołaniami do Thomasa Scheffa. W tle obecne są także inspiracje fenomenologiczne, widoczne w analizie wspólnotowo tworzonego i podtrzymywanego świata życia (“lifeworld”), w którym określona definicja sytuacji może być podtrzymywana i doświadczana jako realna.

Artykuł reprezentuje wysoki poziom merytoryczny i stanowi przykład ostrożnego rozwijania teorii substancywnej poprzez analizę empiryczną. Spełnia także regulaminowe warunki i założenia potrzebne do uzyskania wyróżnienia w ww. Konkursie.

UZASADNIENIE WYRÓŻNIENIA PRACY PANI ALEKSANDRY ZALEWSKIEJ- KRÓLAK

Książka Aleksandry Zalewskiej-Królak stanowi pogłębioną refleksję nad specyfiką badań z udziałem dzieci, konsekwentnie ujmując je jako uczestników procesu badawczego. Autorka przedstawia spójny program metodologii partycypacyjnej, która wyrasta z założeń symbolicznego interakcjonizmu i teorii ugruntowanej. Na szczególne podkreślenie zasługują pracowitość i skala przedsięwzięcia, silny komponent etyczny oraz wyraźny szacunek wobec badanych, które przekładają się na głębokie rozumienie potrzeb i specyfiki dzieci oraz ich roli na wszystkich etapach procesu badawczego - od projektowania, przez realizację, aż po analizę wyników.

Istotnym walorem publikacji jest bogactwo narzędzi i rozwiązań praktycznych opisanych w rozdziałach o laboratoriach badawczych. Książka dostarcza konkretnych wskazówek dotyczących prowadzenia badań, jednocześnie podkreślając eksploracyjny i procesualny charakter pracy badawczej, w której kierunki działania wylaniają się z kontaktu z materiałem empirycznym i zmieniającym się kontekstem. Dzięki temu posiada wyraźny potencjał wykorzystania w badaniach stosowanych - w obszarach takich jak edukacja, sektor kultury, działalność organizacji pozarządowych, diagnozy społeczne czy ewaluacje.

Autorka pozostaje spójna z prezentowanym podejściem - prowadzi badania w sposób refleksyjny i procesualny, zakorzeniony w uważności na dziecięce doświadczenie, co sprawia, że książka w sposób praktyczny „otwiera” metodologię na dzieci, a nie tylko ją do nich dostosowuje. Jest lekcją wrażliwości i troski cenna dla każdej osoby prowadzącej badania terenowe. Publikacja stanowi tym samym twórczy wkład w rozwój metodologii badań jakościowych, proponując rozwiązania adekwatne do badania różnych grup szczególnie wrażliwych.

Jury docenia również odwagę podjęcia tematu i rozwijania wciąż dość niszowego obszaru badawczego. Książka może pełnić funkcję podręcznika do metodologii w obrębie *childhood studies* i punktu odniesienia dla osób rozpoczynających badania z dziećmi. Na szczególne uznanie zasługuje ukazanie sposobów wydobywania znaczeń niewerbalizowanych oraz docierania do doświadczeń trudnych do uchwycenia językowo, co stanowi jedno z kluczowych wyzwań w badaniach z dziećmi i jednocześnie jeden z największych atutów tej publikacji.

Jury Nagrody im. Anselma Straussa

Marek Gorzko, Przewodniczący Jury

Dominika Byczkowska- Owczarek, Członkini Jury

Izabela Bukalska, Członkini Jury

Katarzyna Kalinowska, Członkini Jury

Dominik Porczyński, Członek Jury

Piotr Szenajch, Członek Jury